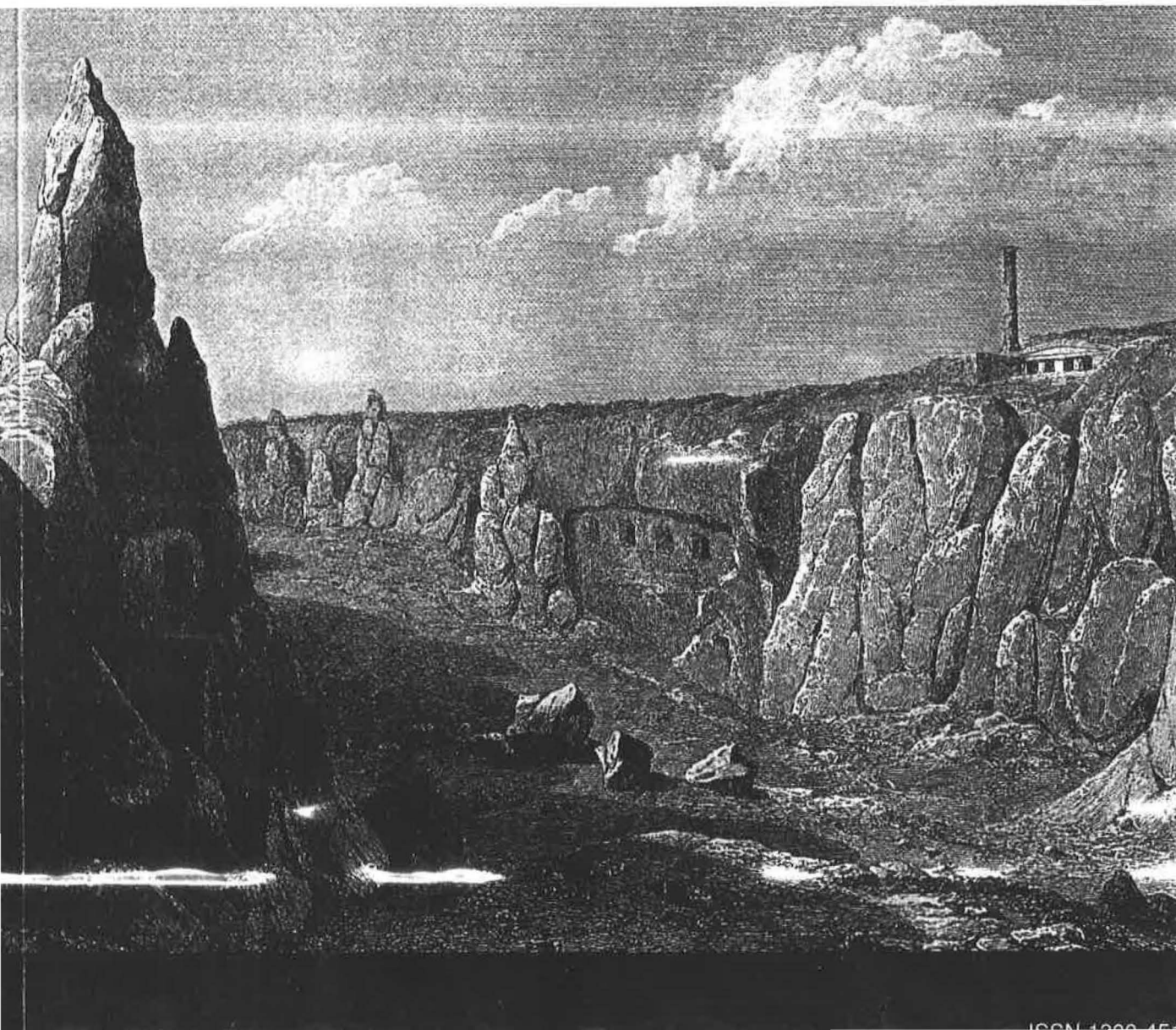
ARKEOLOJİ VE SANAT

ISSN 1300-15

1
Anadolu'da Hosios Kai Dikaios Kültü (Kutsal ve Adil Tanrı)
Eda Akyürek Şahin
19
Principatus Devri'nde Roma'nın Vergi Politikası II
Efrumiye Ertekin
27
Bilim Üretmeyen Uygarlık Evrensel Değildir Batı Uygarlığı ve Anadolu
Sencer Şahin
36
Hellenogalatia / **Mehmet Ali Kaya**
43
Pygela Doğu Likya Dağları'nda Yeni Keşfedilen Küçük Bir Kent
Mustafa Adak - Nihal Tüter
51
Bizans Dönemi'nde Cam Yapımı ve Süslemesi
Özgü Çömezoğlu
64
Kavak Köyü Mezarı Kapadokya'da Bir Kaya Mezarının Kimliğini Tanımlama Çalışması
Raoul Blanchard - Pierre Couprie
71
Doğu Hristiyan Sanatında Melekler / **A. Özmen Özdemiroğlu**
76
Orta Asya'da Eksantrik Bir Yapı: Magâk-ı Attârî Camii / **İbrahim Çeşmeli**
86
Karahanlı Devri Orta Asya Türk Seramik Sanatı Üzerine / **Yaşar Çoruhlu**
104
Tokat Çöreğibüyük Köyü Türbesi / **Osman Eravşar**
110
XIX. Yüzyılın Sonu ve XX. Yüzyılın Başında Kullanılan
Çapraz Konumlu Hilâl Alemler
Kadriye Figen Vardar
113
Nekroloji: Gündağ Kayaoğlu / **Selçuk Mülayim**
114
Eski Çağ Tarihinde Kilikya'nın Doğal Kaynaklarının
Anadolu-Mezopotamya İlişkisindeki Rolü
Mehmet Kurt
118
Etkinlik: Mountains and Valleys Symposium
121
Bir Sözlük Nasıl Olmamalı? / **Erkan Ildız**

PYGELA
DOĞU LİKYA DAĞLARI'NDA YENİ KEŞFEDİLEN KÜÇÜK BİR KENT

MUSTAFA ADAK* – NİHAL TÜNER**

1993 yılında Patara'da ele geçen ve İmparator Claudius zamanında (I.S. 41–54) Likya Bölgesi'nin Roma Eyaleti'ne dönüştürülmesiyle birlikte başlayan kapsamlı bir yol yapım projesini içeren Patara Yol Listesi (*Stadiasmus Patarensis*), bilim dünyasında 20. yüzyılın en büyük epigrafik buluntularından biri olarak kabul edilmektedir. Yazıtı, Akdeniz Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren "Akdeniz Dil ve Kültürlerini Araştırma Merkezi" elemanları tarafından deşifre edilmiş ve yayımlanmış olan bu dev anıtın iki geniş yüzünde, tüm Likya Eyaleti'nin yol ağında yer alan kentler, kasabalar, köyler ve ayrıca bunların birbirlerine olan uzaklıkları listelenmiş bulunmaktadır.[1] Eskiçağ araştırmaları tarihinde ilk kez görülen böylesine ilginç ve önemli bir belge sayesinde, antik bir bölgenin tümünün ulaşım sistemini, yani karayolu şebekesini, bunun yanı sıra anıtta yüze yakın yerleşimin ismen zikredilmesi nedeniyle, bölgenin yerleşim tarihini araştırmak, ekonomik ve sosyal ilişkilerini incelemek mümkün olmaktadır. *Stadiasmus Patarensis* çerçevesinde sürdürülen araştırmaların en önemli sonuçlarından biri ise, Likya sosyal ve ekonomik tarihi açısından büyük önem taşıyan dağ sistemlerinin antik tanımının ortaya konmuş olmasıdır. Buna göre, Beydağları Antik Çağ'da *Masikytos*, Akdağlar *Kragos*, Boncuk Dağları ise *Antikragos* olarak saptanmış bulunmaktadır.[2] Bu saptama, Likya tarihi coğrafyasını kökten değiştirecek bir öneme sahiptir.

Kısıtlı imkanlarla gerçekleştirdiğimiz Stadiasmus Patarensis Yüzey Araştırmaları, bir epigrafik belgenin içerdiği bilgilerin arazide hâlâ saptanabildiğine dair iyi bir örnek sunmaktadır. Anıtta verilen bilgilere dayanarak çok sayıda antik yerleşim ve yol kalıntıları ekibimizce*** belirlenmiş ve böylece bölgenin tarihi coğrafyası, yerleşim biçimleri ve ulaşım sistemi hakkında yeni bilgiler kazanılmıştır.[3] Arazide yaptığımız gözlemler ve edindiğimiz bilgiler sayesinde, Akdeniz Havzası'nda ulaşım sistemi en iyi bilinen bölgenin artık Likya olduğunu söylemek mümkündür. Bu durum daha kısa bir süre öncesine kadar, çetin fiziki koşullarından dolayı Likya'nın yol ağının yetersiz ve gelişmemiş olduğunu düşünen bilim adamlarının ne kadar yanıldıklarını kanıtlamaktadır.[4] Bununla birlikte, adı ve yeri bilinmeyen veya yanlış mevkilere yerleştirilen birçok kent ve kasaba, asıl yerlerine oturtulabilmiştir. Örneğin bugüne kadar 19. yüzyıl Avrupalı gezginler tarafından Arapsuyu Mevkii'ne yerleştirilen antik Olbia kentinin tamamen bambaşka bir yerde, bugünkü Kemer'de Çalışdağ Tepesi üzerindeki kale harabeleriyle özdeş olduğu, Olympos olarak bilinen antik kentin ise aslında Korykos ol-

* *Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Kampus - ANTALYA.*
** *Arş. Gör., Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü, Kampus - ANTALYA.*

Doğu Likya Yerleşim Haritası

duğu ve I.S. 2. yy.'da isminin Olympos'a çevrildiği, asıl Olympos kentinin ise 1000 m yüksekliktekı Musa Dağı üzerinde bulunduğu, bunlardan bazılarıdır.[5]

Stadiasmus Patarensis Anıtı'ndan edindiğimiz önemli bir bilgi, dağlık fiziki yapısıyla dikkati çeken Doğu Likya Bölgesi'nin, özellikle Hellenistik ve Roma dönemlerinde, yakın zamana kadar bilinenin aksine yoğun bir yerleşime sahip olduğu olgusudur. Batıda Bey Dağları silsilesi, doğuda ise Antalya Körfezi ile sınırlanan bu dar bölge için Patara Yol Listesi'nde; Madnausa, Lesei-, Lykai, Kollyba, Kitanaura, Kosara ve Typallia gibi adları daha önce hiç bilinmeyen yerleşimler zikredilmektedir.[6] Bu yerleşimlerden birisi de burada ele aldığımız Pygela kentidir. Stadiasmus Patarensis'in 51. ve 53. güzergâhları Pygela'dan geçmektedir:

Güzergâh 49	[ἀπὸ Κοσάρων τ]ῆς Μναρικῆς εἰς Λύκ[ας στάδια ..]	
Güzergâh 50	ἀπὸ Λυκῶ[ν] εἰς Κιτάναυρα στάδι[α] ξ[.′ ?]	
Güzergâh 51	ἀπὸ Λυ[κ]ῶν διὰ Κολλύβων εἰς Πύγε[λα στά]δια ..	
Güzergâh 52	ἀπὸ Κοσάρων [τ]ῆς Μναρικῆς εἰς Φασήλιδ[α στά]δια ..	
Güzergâh 53	ἀπὸ Πυγ[έ]λων ε̣[ἰ]ς̣ Κορύδ̣α̣λ̣λ̣α̣ στάδια ξ[.′ ?]	
Güzergâh 49	*Mnarike'nin Kosara'sından Lykai'a ... Stadia*	
Güzergâh 50	*Lykai'dan Kitanaura'ya 60 (küsur?) Stadia*	
Güzergâh 51	*Lykai'dan Kollyba üzerinden Pygela'ya ... Stadia*	
Güzergâh 52	*Mnarike'nin Kosara'sından Phaselis'e ... Stadia*	
Güzergâh 53	*Pygela'dan Korydalla'ya 60 (küsur?) Stadia*	

Stadiasmus Patarensis'te Pygela'nın adının geçtiği satırlar.

Buradaki bilgilere göre, Lykai ile Korydalla arasında konumlanan Pygela kentinin yerini belirlemek için, önce aynı yol uzantısı üzerinde bulunan komşu kentlerin nereye denk düştüğünü belirlemek gerekmektedir. 1963 yılında bulunan ve büyük oranda yurtdışına kaçırılan Sion Manastırı Hazinesi'yle ünlenen Korydalla kenti, 1842 yılında T.A.B. Spratt ve Edward Forbes tarafından, buldukları bir yazıt (TAM II 936) doğrultusunda, Kumluca İlçesi'nin 2 km batısında, iki konik tepe etrafına yayılan örenle özdeşleştirilmiştir.[7] Likya ile Pamfilya kentlerini birbirine bağlayan antik yolların kesiştiği ovalık bir noktada kurulan ve verimli topraklara sahip olan Korydalla kenti, bu avantajlı konumundan dolayı bölgenin önde gelen yerleşimlerinden biriydi. Ancak, ören yerini ziyaret eden birisi, burada bir zamanlar önemli bir kent bulunduğunu algılamayabilir. Çünkü, kent, son iki yüzyılda yöre halkı tarafından taş ocağı olarak kullanılmış ve neredeyse tüm mimari dokusunu kaybetmiştir. Bu nedenle eski gezginlerin yaptıkları gözlemler önem kazanmaktadır. Spratt ve Forbes Korydalla'yı ziyaret ettiklerinde, kentin tiyatrosu, su kemeri ve çok sayıda başka yapı henüz ayakta durmaktaydı. 1952 yılında kenti incelemeye gelen George E. Bean ise, binaların taşlarının sökülerek kamyonlara yüklendiğine ve çevredeki köylere taşındığına şahit olmuştur.[8]

Pygela gibi adına ilk kez Patara Yol Listesi'nde rastladığımız Lykai kenti ise, bu anıtta verilen yol güzergâhları ve uzaklık mesafeleri göz önünde tutularak sürdürdüğümüz arazi çalış-

maları ve topografik gözlemlerimiz sayesinde, Teke Dağı'nın kuzeydoğu ucunda yükselen Bölücektaş Tepesi üzerindeki harabelikle özdeşleştirilmiştir.[9] Bu tespitlere göre Pygela kentinin, Alakır Vadisi'nin doğu yamaçlarında, Görece Dağları'nın ise batı eteklerinden uzanan antik yol güzergâhı üzerinde aranması gerekmektedir. Kentin Korydalla'ya uzaklığı, 53. güzergâhta 60 stadia, yani yaklaşık 11 km olarak verilmiştir. Antik yolun Korydalla'dan kuzeydoğu istikametine ilerlemesi beklendiği için, Pygela kentinin, Kumluca İlçesi'nin yaklaşık 10 km kuzeydoğusunda yer alan Savrun (Güzören) Köyü yakınlarında bulunduğu düşünülmüş ve araştırmalarımız bu çevrede sürdürülmüştür.

Savrun Köyü'nün yakınlarında Pygela adında bir antik örenin varlığı, modern literatürde şimdiye kadar bilinmiyordu. Burası, yukarıda isimleri geçen Spratt ve Forbes'in dışında hiçbir araştırmacının dikkatini çekmemiş, bu iki İngiliz gezgin ise Savrun Köyü'nün güneyinde keşfettikleri bir Bizans Kalesi'nin dışında bölgede herhangi antik yerleşim kalıntısına rastlamamıştı.[10] Bu civarda aradığımız Pygela kentini, Savrun/Güzören Köyü'nün dağınık mahallelerini birbirinden ayıran Kepez Tepesi (834 m) üzerinde tespit ettik (Res. 1-2). Pamfilya Ovası'na doğru giden eski bir dağ yolunun kenarında yükselen ve at nalı şekline sahip olan bu tepenin en yüksek noktasında Hellenistik Dönem'e ait bir savunma teşkilatı bulunmaktadır. Yerleşim, buranın güneyinde, meyilli bir alana yayıl-

Res. 1: Asar ve Kepez tepeleri.

Res. 2: Pygela'dan Kumluca Ovası'na bakış.

Res. 3: Büyük bloklardan oluşan bina kalıntısı.

maktadır. Burası bugün oldukça sık maki ile kaplanmıştır ve bölgenin geçirmiş olduğu depremler yüzünden neredeyse taş üstünde taş kalmamıştır (Res. 2). Bazı binalar Klasik Çağ mimarisini andıran büyük bloklardan yapılmıştır (Res. 3). Kepez Tepe'nin hemen kuzeydoğusunda bulunan Likya tipindeki kaya mezarı, buradaki yerleşimin Klasik Dönem'de iskân edildiğini kanıtlamaktadır (Res. 8). Korydalla'nın kuzeydoğusunda bu tür mezarın bulunması, Likya'nın kültürel ve siyasi sınırlarının Klasik Dönem'de, kuzeydoğuda, buraya kadar uzandığını düşündürmektedir.[11]

Kentte mevcut binaların çoğu Hellenistik ve Roma dönemlerine aittir. Yerleşim alanında herhangi bir kilise yapısına rastlanmaması, burasının Bizans Dönemi öncesinde terk edildiğini göstermektedir. Yapılar genellikle kırma taşlardan inşa edilmiştir. Burada söz konusu olan yerleşimde, büyük bir kentten ziyade daha çok kasaba tarzında bir *demos* düşünülmelidir. Yerleşimde, agora veya tiyatro gibi merkezi binalar bulunmamakla birlikte, savunma amaçlı bir sura da rastlanmamıştır. Yerleşim içinde, küçük buluntular arasında, sütun parçaları ile dibek taşını andıran, ancak daha çok ev girişlerinde aile üyelerinin temizlenmesi için konulmuş olan vazo tarzı bir taş kap parçası göze çarpmaktadır (Res. 4).[12]

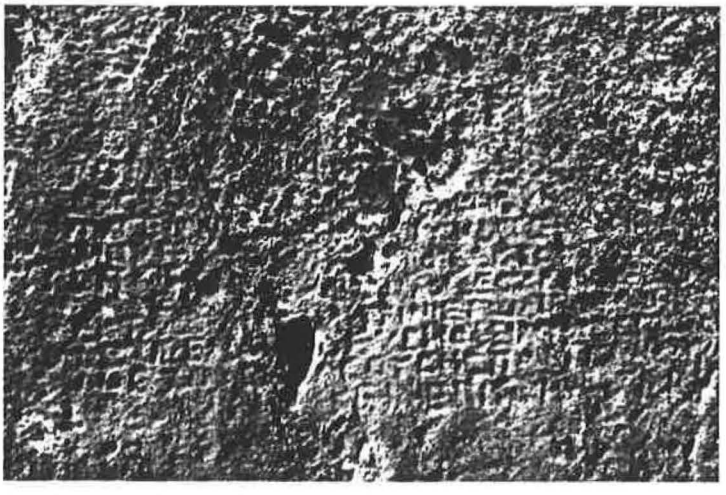
Kentin güneybatısında, iyi korunmuş bir nekropol alanı uzanmaktadır. Burada yirmi beş civarında lahit grubu, üç sıra halinde dizilmiştir (Res. 5). Lahitlerin hepsi,

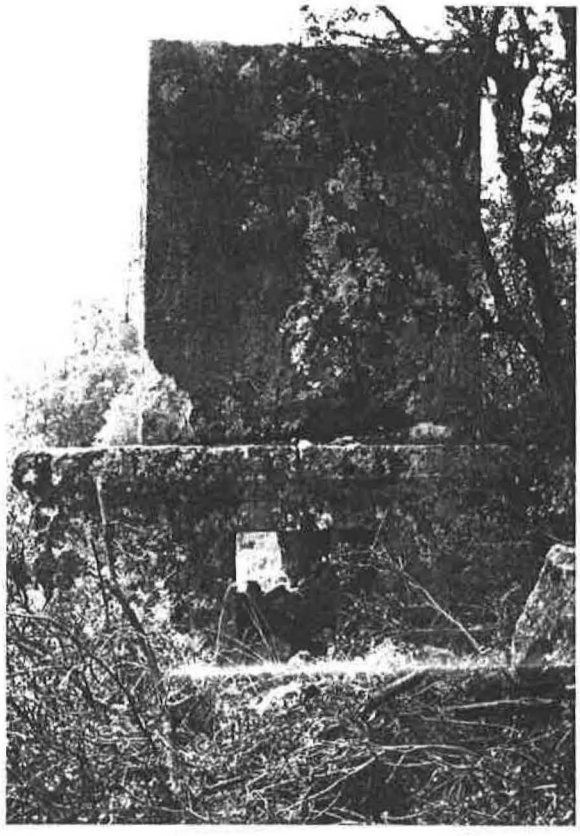
Res. 4: Yerleşim alanında bir taş kap.

Res. 5: Lahit grubu.

Res. 6: Kentin adının geçtiği mezar yazıtı.

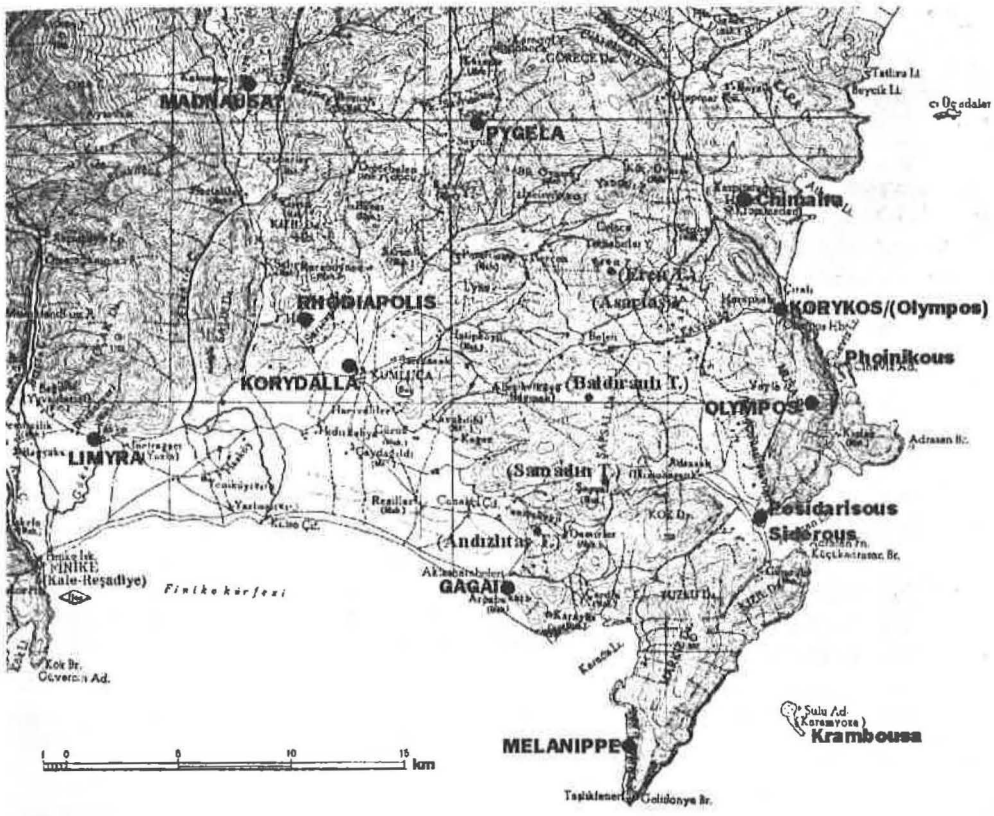

Res. 7: Hyposorium olarak kullanılan bir lahit.

genelde üç basamaktan oluşan podyum üzerine yerleştirilmiştir. Bazı podyumların iç kısımları da mezar odası (*hyposorium*) olarak kullanılmış ve sürme kapılarla kapatılmıştır (Res. 7). Lahitlerin yanında ayrı bir mimari öğe olarak, üzerlerine sunu çukurları açılmış dört köşe sunaklar bulunmaktadır. Lahit kapakları, Likya tipinde semerdam şeklindedir. Lahitlerin güneye bakan ön cepheleri üzerine bir *tabula ansata* işlenmiş ve bunların içinde yer alan yazıtlarda, mezar sahipleri hakkında bilgi verilmiştir. Ancak, lodos rüzgarlarına ve yağmurlara maruz kalan yazıtlar, büyük ölçüde aşınarak okunmaz hale gelmiştir. Neredeyse her lahdin üzerinde yazıt bulunmasına rağmen, ancak iki-üç tanesi tarafımızdan kısmen okunabilmiştir. Okunabilir durumda olan yazıtların birinde, mezar sahibi, kendisinin ve babasının ismine ilaveten *ethnikon* unu, yani Pygela kentinin mensubu olduğunu da yazdırmış (3. satırın başlangıcında Πυγελε[ύς] sözcüğü açıkça okunmaktadır; Res. 6) ve böylece Stadiasmus Anıtı'ndan yola çıkarak yaptığımız saptama kesinlik kazanmaktadır.

Res. 8: Yukarı Savrum Mahallesi'nde kaya mezarı.

Pygela antik kenti ve çevresi

Pygela'nın bağımsız bir yerleşim mi olduğu yoksa daha büyük bir komşu kentle (örneğin Korydalla ile) *sympoliteia* mı oluşturduğuyla ilgili sorular şu an yanıtsız kalmaktadır; bunu ancak yazıtlar üzerinde yapılacak çalışmalar ve yüzey araştırmalarında çıkacak yeni buluntular kanıtlayabilir. Fakat, yerleşim yerinin küçük oluşu ve kalıntılar arasında resmi yapılara rastlanmayışı, yerleşimin bağımsız bir kent olma olasılığını azaltmaktadır. Bu bakımdan Pygela için iki seçenek söz konusu olmuş olmalıdır: Sympoliteia oluşturmak ya da büyük bir kentin himayesine girmek. Likya'da küçük yerleşimlerin, en yakın büyük bir kentle birleşerek sympoliteia oluşturmaları, sık karşılaşılan bir durumdur.[13] Likya kentlerinin sympoliteialar yoluyla politik birlik oluşturmalarına ilk olarak İmparatorluk Dönemi yazıtlarında rastlıyoruz. Yazıtlardaki verilere göre Trebenna ve Onobara[14]; Akalissos, Idebessos ve Korma[15]; Arykanda ve Tragalassos[16]; Myra ve Trebendai[17]; Aperlai, Simena, Apollonia ve Isinda[18]; Arneai ve Koroa[19] kentleri bir araya gelerek sympoliteia oluşturmuşlardır. Spratt ve Forbes, gördükleri bir yazıt dolayısıyla Rhodiapolis, Gagai ve Korydalla arasında da bir sympoliteia olduğunu aktarır.[20] Fakat söz konusu yazıt ele geçmediği için, bu durum şimdilik kuşkuludur. Pygela'nın da Korydalla ile veya yine Patara Yol Listesi'nde geçen ve bu yakınlarda aranması gereken Madnausa[21] ile bu tür bir sympoliteia yapmış olması, henüz yazılı olarak kanıtlanamasa da olanaklı gözükmektedir.

Kepez Tepesi'nin doğu bitişiğinde dik bir şekilde yükselen Asar Tepesi bulunmaktadır (Res. 1). Bu tepe, Alakır Vadisi'ne hakim konumu nedeniyle ilk çağlarda gözetleme noktası işlevini görmüş olmalıdır. Ancak, tepeyi saran yoğun maki örtüsü dolayısıyla, burası ekibimiz tarafından henüz araştırılamamıştır.

DİPNOTLAR

*** Dağlık alanda arazi çalışmalarının getirdiği zahmetleri bizimle paylaşan dostumuz sayın Celal Güzelyürek ve Arş. Gör. sayın Fatih Onur'a içten teşekkür ederiz.

1. Tüm anıtın metni ve araştırmalarımızın bir özeti için bkz. S. Şahin – M. Adak, "Stadiasmus Patarensis. Ein zweiter Vorbericht über das clau- dische Straßenbauprogramm in Lykien", R. Frei-Stolba (ed.), *Siedlung und Verkehr im römischen Reich. Römerstraßen zwischen Herrschaftssicherung und Landschaftprägung*. Akten des Kolloquiums zu Ehren von Heinz E. Herzig vom 28. und 29. Juni 2001, Bern 2004, s. 227-277.

2. B. Takmer, "Lykia Orografyası", S. Şahin – M. Adak (ed.), *Likya İncelemeleri* I, İstanbul 2002, s. 33-52; Şahin/Adak, "Stadiasmus Patarensis" (dn. 1), s. 243 vd.

3. Elmalı Ovası'nın yerleşim yapısı ve yol ağı hakkında bkz: M. Adak – S. Şahin, "Das römische Strassen- und Siedlungssystem in der lykischen Milyas (Elmalı Plateau)", *Materialien zur Bodendenkmalpflege im Rheinland* (baskıda); Doğu Likya'da yaptığımız araştırmalar için bkz. Şahin/Adak, "Stadiasmus Patarensis" (dn. 1), s. 248-262; N. Tüner, "Lykia'nin Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar", S. Şahin – M. Adak (ed.), *Likya İncelemeleri* I, İstanbul 2002, s. 63-78.

4. W. Ruge, Art. "Lykia", *RE* 13/2 (1927) 2272: "Ülkenin doğası yol ağının son derece yetersiz olduğunu göstermektedir"; W. Wurster - J. Ganzert, *Eine Brücke bei Limyra in Lykien*, AA (1978), s. 303: "Likya'nın dağlık ve sınırlı nehir vadilerinden oluşan doğasında antik yol sistemi az gelişmişti"; M. Zimmermann, *Untersuchungen zur historischen Landeskunde Zentrallykiens*, Bonn 1992, s. 231 vd. Krş. Şahin/Adak, "Stadiasmus Patarensis" (dn. 1), s. 248 vd.

5. S. Şahin, "Pamfilya/Likya Sınır Kentleri: Olbia ve Diğerleri", S. Şahin – M. Adak (ed.), *Likya İncelemeleri* I, İstanbul 2002, s. 9-32; M. Adak, "Lokalisierung von Olympos und Korykos in Ost-Lykien", *Gephyra* 1 (2004; baskıda); M. Adak – C. Güzelyürek, *Olympos Çıralı Adrasan Gezi Rehberi*, İstanbul 2003.

6. Bu yerleşimler ve Stadiasmus'daki güzergahları hakkında krş. N. Tüner, "Lykia'nın Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar" (dn. 3), s. 63-74.

7. T.A.B. Spratt – E. Forbes, *Travels in Lycia, Milyas, and the Cibyratis* I, London 1847, s. 163-165; Sion Manastırı Hazinesi: S.A. Boyd – M. Mundell Mango (ed.), *Ecclesiastical Silver Plate in Sixth-Century Byzantium. Papers of the Symposium Held May 16-18, 1986* at The Walters Art Gallery, Baltimore and Dumbarton Oaks, Washington, D.C., Washington, D.C. 1992; T.C. Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü (ed.), *Yitik Miras'ın Dönüş Öyküsü*, Istanbul 2003, s. 62-65.

8. G.E. Bean, *Eski Çağ'da Lykia Bölgesi*, İstanbul 1998, s. 151.

9. N. Tüner, "Lykia'nın Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar" (dn. 3), s. 67 vd.

10. Spratt/Forbes, *Travels in Lycia* I (dn. 7), s. 181; krş. C. Ritter, "Die Erdkunde im Verhältnis zur Natur und zur Geschichte des Menschen usw"., 19. Teil: *Klein-Asien*, Band II, Berlin 21859, s. 1173.

11. Likya'nın doğu sınırlarını oluşturan Gelidonya Burnu ile Tahtalı Dağı arasındaki hat üzerinde tespit ettiğimiz başka kaya mezarları ve yerleşimler hakkında bkz. Şahin/Adak, "Stadiasmus Patarensis" (dn. 1), s. 254 vd.; Adak/Güzelyürek, *Olympos Gezi Rehberi* (dn. 5).

12. Yerleşim yerlerinde pek sık rastlanan bu tür taş kaplar için bkz. W. Höpfner – E.-L. Schwandner, *Haus und Stadt im klassischen Griechenland*, München 1986, s. 228 vd. res. 227.

13. M. Wörrle, "Epigraphische Forschungen zur Geschichte Lykiens II: Ptolemaios II. und Telmessos", *Chiron* 8, 1978, 242–246; Zimmermann, *Landeskunde Zentrallykiens* (dn. 4), 132 vd.; Chr. Schuler, *Ländliche Siedlungen und Gemeinden im hellenistischen und römischen Kleinasien*, München 1988, s. 47.

14. A.V. Çelgin – G. Çelgin, "Doğu ve Kuzeydoğu Lykia Araştırmaları", O. Belli (ed.), *Türkiye Arkeolojisi ve İstanbul Üniversitesi* (1932-1999), Ankara 2000, s. 438 vd.; N.Tüner, "Lykia'nın Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar" (dn. 3), s. 65

15. *TAM* II 830, 833-835; 844, 846-849, 902.

16. S. Şahin, *Inschriften von Arykanda*, Bonn 1994 (IK 48), s. 1 vdd.

17. *SIG*3 1234; Zimmermann, *Landeskunde Zentrallykiens* (dn. 4), 132 vdd.

18. *IGR* III 692, 690.

19. *TAM* III 765, 766.

20. Spratt/Forbes, *Travels in Lycia* (dn. 7), s. 182.

21. Madnausa'nın nerede aranması gerektiği ve anıttaki konumu için bkz. N. Tüner, "Lykia'nın Yerleşim Coğrafyasında Yeni Lokalizasyonlar" (dn. 3), s. 74.